

Beste leerlingen,

Wat spannend dat ik bij jullie in de klas kom om mijn persoonlijke verhaal over de Tweede Wereldoorlog te vertellen. Mijn naam is Stella Lens en ik ben geboren in 1940.

Voor mijn verhaal is het belangrijk dat jullie al wat weten over de Tweede Wereldoorlog. Daarom vind ik het fijn als jullie eerst het filmpje *De oorlog in zeven minuten* bekijken en daarna de vragen hieronder beantwoorden.

Mijn ouders zijn geboren vóór de Tweede Wereldoorlog en hebben, in tegenstelling tot de rest van mijn grote familie, de oorlog overleefd.

Zij behoren tot de 'eerste generatie' overlevenden.

Kinderen van deze mensen die na de oorlog zijn geboren, noemt men de 'tweede' of zelfs 'derde generatie'.

Tot welke generatie behoor ik?

- Eerste generatie
- Tweede generatie
- Derde generatie

Misschien heb je zelf wel ergens in de wereld ook een oorlog meegemaakt of ken je iemand anders die een oorlog heeft meegemaakt. Als dat zo is, vul dan hieronder in wie dat is en vertel er iets over.

Nog even over het filmpje. Daarin wordt verteld dat vanaf juli 1942 joden naar doorgangskamp Westerbork werden gestuurd.

Waren in doorgangskamp Westerbork ook gaskamers?

ja / nee

Bekijk hieronder een aantal foto's. Welk plaatje past voor jouw gevoel het beste bij WO2? En waarom?

Weetje:

Mijn ouders waren gemengd gehuwd. Mijn moeder was Joods en mijn vader niet. De nazi's hadden besloten dat je dan nog niet werd vermoord, maar soms werd je toch gewoon opgepakt. En de oorlog had niet langer moeten duren...

foto: _____ waarom: _____

5.

In Nederland waren naast **Kamp Westerbork** onder andere ook **Kamp Vught** en **Kamp Amersfoort**. Noem een voorbeeld van een vernietigings- of concentratiekamp buiten Nederland en geef aan in welk land het kamp ligt.

Concentratiekamp:

Land:

6.

In de film werd ook gesproken over mensen die dan 'goed of fout' waren. Je was of voor de Nederlanders of voor de nazi's.

Hoe noemde men de 'foute' Nederlanders?

7.

Dan nog als laatste. Leven in een oorlog is heel heftig. Soms moet je keuzes maken en dat is moeilijk, omdat wat je ook kiest het nooit helemaal goed is. Dat wordt een dilemma genoemd.

Je kon tijdens een oorlog vier dingen doen:

- actief meedoen met de vijand, dat heet **collaboreren**
- je actief verzetten tegen de vijand, dus in het **verzet gaan**
- **klein verzet plegen**, zoals bijvoorbeeld naar radio Oranje luisteren, O.Z.O (Oranje zal overwinnen) op muren schrijven.
- of **gewoon aanpassen**

Weetje:

Wist je dat in Concentratiekamp Auschwitz ook veel medische experimenten werden gedaan? Josef Mengele was daar arts en deed de meest gruwelijke experimenten op onder andere tweelingen. Zijn bijnaam was de 'Engel des doods', omdat hij eerst vriendelijk was voor de kinderen. Na de oorlog vluchtte hij naar Argentinië en begon daar een nieuw leven.

Weetje:

Een razzia is een klopjacht. De nazi's hebben vele klopjachten gehouden waarin Joden werden opgepakt en naar Doorgangskamp Westerbork werden gedeporteerd.

Laten we ook eens even nadenken over de volgende uitspraken. Jullie leerkracht leest ze hardop voor. Als je het eens bent met een uitspraak gaat je duim omhoog. Als je het oneens bent: duim oplaag

- Je aanpassen aan de vijand is eigenlijk ook collaboreren.
- Als je in het verzet zat, was je een held.
- Je verzetten tegen de vijand klinkt makkelijker dan het is.
- Als ouders voor de Duitsers waren, dan moesten hun kinderen dat ook zijn.
- Het was slim van het verzet om kinderen boodschappen te laten doorgeven.
- Klein verzet plegen, is ook gewoon aanpassen.

eens / oneens

eens / oneens

eens / oneens

eens / oneens

eens / oneens

eens / oneens

Tot slot

Ik kan nu deze e-mail vrij schrijven, maar mijn oma kon dat niet toen zij in Kamp Westerbork zat. Daar werden alle brieven gecontroleerd door de nazi's en als er iets in stond dat hen niet beviel, werd je gestraft. Dat noemt men censuur. Ik kijk er naar uit om jullie te zien. Als je nu alvast een vraag hebt, schrijf het op. Tot gauw!

Stella Lens

P.S. Wil je alvast zien hoe mijn oma er uit zag? Kijk op www.Joodsmonument.nl. Hier staan meer dan 100.000 Joodse Nederlanders op die zijn vermoord. Zoek ook eens verder naar andere mensen met de achternaam Melkman.

Heb je vragen? Schrijf ze hier op.
